

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
Danmark

Dato: 2. december 2019
Kontor: Forebyggelseskontoret
Sagsbeh: Mette Riis Nielsen
Sagsnr.: 2019-0030-2488
Dok.: 1303010

Hermed sendes endelig besvarelse af spørgsmål nr. 200 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 30. august 2019. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

Nick Hækkerup

/

Lisbeth Gro Nielsen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 200 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren indhente oplysninger om, hvordan andre europæiske lande tackler udfordringen med vanvidsbilister, dvs. bilister der kører bevidst hurtigt og hensynsløst til stor fare for alle andre trafikanter?”

Svar:

1. Det ligger mig meget på sinde at gøre noget ved det problem, vi oplever med vanvidskørsel i Danmark.

Jeg har derfor iværksat et arbejde med henblik på at styrke indsatsen på området. Mit embedsværk er i den forbindelse i dialog med Rigsadvokaten og Rigspolitiet, som har inddraget politibetjente og anklagere, der til daglig beskæftiger sig med problemstillingen, så vi kan finde nogle tiltag, der virker i praksis. Det er vigtigt at sikre, at politiet har effektive værktøjer til at håndtere problemet.

2. Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet anmodet Udenrigsministeriet om at indhente bidrag fra myndighederne i Norge, Sverige, Finland, Tyskland, Nederlandene, Belgien, Østrig og England.

Ambassaden i Oslo har fra Samferdselsdepartementet og Politidirektoratet bl.a. fået oplyst, at vanvidsbilisme eller leasing af køretøjer, som indgår i vanvidskørsel, ikke er så udbredt i Norge som i Danmark, men at det forekommer. Politiet har i forhold til vanvidskørsel i visse tilfælde gjort brug af varetægtsfængsling, hvilket har været yderst effektivt, og derudover prioriterer anklagemyndigheden behandlingen af alvorlige trafikovertrædelser.

Vejtrafikloven giver politiet en række virkemidler, som kan tages i brug ved vanvidskørsel. Overtrædelse af vejtrafikloven straffes med bøde eller med fængsel i op til et år, hvis forholdet ikke udløser strengere straf efter anden lov. Efter straffeloven straffes den, der ved brug af motorkøretøj uagtsomt volder betydelig skade eller en andens død, med fængsel i op til henholdsvis 3 år eller 6 år.

Der kan ske frakendelse af førerretten i en bestemt periode eller for altid, hvis hensynet til trafiksikkerheden eller almene hensyn kræver det, og der kan meddeles forbud mod brug af køretøj. Forbud mod brug af køretøj kan ske i op til 1 år i gentagelsestilfælde eller i tilfælde, hvor fører har kørt mo-

torkøretøjet på en uforsvarlig måde, hvis hensynet til trafiksikkerheden kræver det, og ejeren eller andre stadig bruger køretøjet med ejerens samtykke.

Ambassaden i Stockholm har fra det svenske Justitsministerium bl.a. fået oplyst, at en trafikant kan idømmes dagbøder for skødesløshed i trafikken eller, hvis overtrædelsen er alvorlig, fængsel i højst to år. En person, der uagtsomt forårsager ikke uvæsentlig legemsbeskadigelse, kan idømmes bøde eller fængsel i op til 4 år afhængig af lovovertrædelsens alvorlighed. Hvis der er tale om et groft lovbrud, der har forårsaget en anden persons død, idømmes gerningsmanden fra 1 til 6 års fængsel afhængig af overtrædelsens alvorlighed.

Der kan ske frakendelse af kørekort, gives advarsel og fastsættes betingelse om brug af alkohol. I de tilfælde, hvor kørekortindehaveren har gjort sig skyldig i skødesløshed i trafikken, fastsættes en periode, hvor der ikke kan udstedes et nyt kørekort.

Desuden kan et køretøj konfiskeres efter reglerne i straffeloven, hvis det er nødvendigt for at forebygge forbrydelser, og det ikke er åbenbart urimeligt. Et køretøj kan kun konfiskeres fra gerningsmanden, hvis køretøjet tilhører ham eller hende.

Ambassaden i Helsinki har fra det finske Justitsministerium bl.a. fået oplyst, at trafikovertrædelser er reguleret i den finske straffelov, der bl.a. indeholder regler om grove krænkelse af trafiksikkerheden, grov spirituskørsel, overdragelse af et køretøj til en person under påvirkning af alkohol eller narkotika, flugt fra færdselsuheld og trafikforstyrrelser. For disse forseelser kan straffen være bøde eller fængsel. Mindre trafikovertrædelser reguleres ved lov om ordensbøder, som bl.a. indeholder regler om hastighedsgrænser og mindre trafikforstyrrelser. Straffen for disse forseelser er bøde.

Politiet skal give et kørselsforbud til føreren af et motordrevet køretøj, hvis føreren er fundet skyldig i grov krænkelse af trafiksikkerheden, spirituskørsel, grov spirituskørsel eller overtrædelse af reglerne omkring transport af farligt gods mindst fire gange inden for to år eller tre gange på et år. Kørselsforbuddets længde er mindst en måned ved mindre forseelser og mindst tre måneder ved grove overtrædelser.

Politiet kan i visse tilfælde konfiskere køretøjer. Der kan ikke ske konfiskation, hvis køretøjet er helt eller delvist ejet af en person, som ikke er lovovertræderen, ikke er medskyldig til forbrydelsen eller for hvem eller med

hvis samtykke forseelsen er begået. Som regel kan et køretøj, som ikke tilhører lovovertræderen, ikke konfiskeres.

Ambassaden i Berlin har fra det tyske Justitsministerium bl.a. fået oplyst, at færdselssikkerhed er et vigtigt politisk emne i Tyskland, og at der er søsat en række præventive initiativer og informationskampagner vedrørende vanvidsbilisme.

Personer, der har kørt hensynsløst i bil, kan straffes i form af bøde eller fængselsstraf. Ved deltagelse i vanvidskørsel kan der som udgangspunkt idømmes bødestraf eller op til 2 års fængsel. Ved vanvidskørsel, hvor andres liv er i fare, kan der idømmes bødestraf eller op til 5 års fængsel, og ved vanvidskørsel med påkørsel af andre, kan den tiltalte idømmes op til 10 års fængsel.

Der kan ske frakendelse af kørekort ved hensynsløs kørsel, hvis en dommer finder bilisten uegnet som fører af motoriserede køretøjer.

Der kan desuden ske midlertidig konfiskation i en periode på 1-6 måneder ved vanvidskørsel. I tilfælde, hvor bilen ikke ejes af føreren, kan bilen konfiskeres, hvis ejeren af bilen har vidst, at bilen ville blive brugt til vanvidskørsel, eller hvis ejeren på letsindig vis har medvirket til, at bilen kunne blive benyttet til vanvidskørsel.

Ambassaden i Haag har fra det nederlandske Justits- og Sikkerhedsministerium bl.a. fået oplyst, at der for farlig kørsel, der ikke medfører skader i form af kvæstelser, kan idømmes maksimalt to måneders fængsel eller pålægges en bøde på maksimalt 4.150 euro. Der kan i sådanne tilfælde ske frakendelse af førerretten i op til to år. For farlig kørsel, der medfører personskader eller tab af liv, idømmes maksimalt 9 års fængsel eller pålægges en bøde på maksimalt 83.000 euro. Den maksimale frakendelse af førerretten er i disse tilfælde fem år, dog således at den maksimale frakendelse fordobles ved gentagne lovovertrædelser inden for fem år.

Politiet kan beslaglægge køretøjer i visse tilfælde, f.eks. når den maksimalt tilladte hastighed overskrides med mindst hundrede procent, og der opstår fare. Det gælder også i tilfælde af trafikfarlig opførsel. Beslaglæggelse er også muligt, hvis den lovovertrædende ikke er ejer af køretøjet. Beslaglæggelse af køretøjer anvendes kun i begrænset omfang.

P.t. behandles et lovforslag i Parlamentets Første Kammer, der vil hæve

straffen for farlig køreadfærd. En politisk og offentlig debat har vist, at kløften mellem straffene for farlig køreadfærd uden og med konsekvenser blev fundet for stor.

Ambassaden i Bruxelles har fra det belgiske Justitsministerium bl.a. fået oplyst, at der ikke findes nogle specifikke bestemmelser rettet mod vanvidsbilister, men at vanvidskørsel kan falde ind under flere bestemmelser i den belgiske færdselslov, f.eks. om, at man ikke må være til fare for andre i trafikken. For forseelserne kan der idømmes bøde.

I grove tilfælde er der mulighed for at fratage kørekortet i en periode på mellem 8 dage og 5 år.

Det er muligt at konfiskere et køretøj, men udelukkende i tilfælde, hvor en domstol har frataget ejeren kørekortet i mindst 3 måneder. Konfiskation er ikke muligt, hvis køretøjet tilhører en anden person.

Ambassaden i Wien har fra det østrigske Indenrigsministerium bl.a. fået oplyst, at man i indsatsen mod vanvidsbilister først og fremmest gør brug af civile politibiler, der er udstyret med videokameraer med tilhørende optagesenheder, som indsættes målrettet mod hensynsløse bilister, og at politiet bl.a. efterforsker, hvor kapkørsler finder sted.

Straffen for lovovertrædelser, som begås under særligt farlige forhold eller med særlig hensynsløshed, hastighedsoverskridelser, spirituskørsler mv. er bøde på 5.900 euro.

Der skal ske midlertidig inddragelse af førerretten/kørekortet på stedet, hvis føreren er i en påvirket tilstand og dermed ikke længere er i en kørselsberettiget tilstand. Derudover kan det ske i visse tilfælde ved større hastighedsoverskridelser. En eventuel inddragelse af kørekortet kan besluttes af den pågældende kørekortmyndighed.

Der er ikke hjemmel til konfiskation. Politiet kan dog i visse tilfælde give forbud mod, at kørslen kan fortsættes (eller anden brug af køretøjet), f.eks. hvis føreren er påvirket og udgør en fare for trafiksikkerheden.

Derudover kan politiet tvangsmæssigt bringe en bil til standsning, indtil en foreløbig sikkerhedsstillelse (garanti) er blevet betalt. Det er op til myndighederne at beslutte, om myndighederne, selvom garantien ikke betales, vil udlevere køretøjet til dets ejer, hvis ejeren ikke selv har begået en lovovertrædelse og ønsker råderet over køretøjet.

Ambassaden i London har fra det britiske transportministerium bl.a. fået oplyst, at der ikke er deciderede operative indsatser eller specifikke tiltag fra myndighederne i UK mod såkaldte vanvidsbilister.

Politiet kan konfiskere køretøjer, hvis de menes at være anvendt i et kriminelt foretagende, og det vurderes proportionalt at indføre beskyttende foranstaltninger eller beskytte beviser.

Justitsministeriet kan henvise til vedlagte bilag, hvoraf de indhentede bidrag fremgår.